

Sygn. akt III AUz 429/15

POSTANOWIENIE

Dnia 7 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny – III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Iwona Krzeczowska - Lasoń (spr.)

Sędziowie: SA Lucyna Ramlo

SA Michał Bober

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2015 r. w Gdańsku na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z odwołania C. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość świadczenia

zażalenia C. G.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Gdańsku – VIII Wydziału Pracy
i (...) z dnia 12 czerwca 2015 r. VIII U 311/15

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt III AUz 429/15

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni C. G. pismem z dnia 27 maja 2015 r. złożyła wniosek o wyłączenie sędziego M. G. od rozpoznawania niniejszej sprawy.

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawczyni podniosła, iż sędzia M. G. wezwała do uiszczenia opłaty w wysokości 30 zł od wniesionego zażalenia

w sprawie o sygn. akt VIII U 855/114 z odwołania wnioskodawczyni c/a Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. , wezwania do uzupełnienia braków

w związku ze złożonym wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu poprzez wypełnienie i nadesłanie oświadczenia o stanie majątkowym i rodzinnym oraz

w związku z wydanym postanowieniem z dnia 15 maja 2015 r. o odmowie wyznaczenia pełnomocnika z urzędu.

W dniu 10 czerwca 2015 r. sędzia M. G. złożyła oświadczenie,

iż skarżąca C. G. jest osobą obcą i nie zachodzą w stosunku

do niej żadne przyczyny wyłączenia od prowadzenia sprawy wymienione w art. 48 k.p.c. ani nie istnieje żadna okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 12 czerwca 2015 r. oddalił wniosek ubezpieczonej o wyłączenie SSO M. G. od orzekania w sprawie (sygn. akt VIII U 311/15).

Sąd Okręgowy wziął pod uwagę, iż przyczyny wyłączenia sędziego zostały ustawowo ograniczone jedynie do przesłanek określonych w przepisach art. 48 k.p.c., dotyczącym wyłączenia sędziego z mocy samej ustawy oraz w art. 49 k.p.c. umożliwiającym stosowanie tej instytucji na żądanie sędziego lub strony, czy uczestnika postępowania.

Sąd przypomniał, że mocy art. 48 § 1 k.p.c. sędzia jest wyłączony z mocy ustawy:

1. w sprawach, w których jest stroną lub pozostaje z jedną ze stron w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy oddziałowa na jego prawa lub obowiązki.
2. w sprawach swego małżonka, krewnych lub powinowatych w linii prostej, krewnych bocznych do czwartego stopnia i powinowatych bocznych do drugiego stopnia.
3. w sprawach osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli.
4. w sprawach, w których był lub jest jeszcze pełnomocnikiem lub radcą prawnym jednej ze stron.
5. w sprawach, w których w instancji niższej brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia, jako też w sprawach o ważność aktu prawnego z jego udziałem sporządzonego lub przez niego rozpoznanego oraz w sprawach, których występował jako prokurator.
6. w sprawach o odszkodowanie z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem, jeżeli brał udział w wydaniu tego orzeczenia.

Natomiast na mocy art. 49 k.p.c., niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 48 k.p.c., sąd wyłącza sędziego na jego wniosek lub wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że może wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie.

Wskazane przez wnioskodawczynię C. G. okoliczności nie uzasadniają, zdaniem Sądu Okręgowego, wątpliwości co do bezstronności tego sędziego przy rozpoznawaniu przedmiotowej sprawy. Okoliczności takie nie wynikają również z oświadczenia złożonego przez sędziego. W szczególności fakt rozpoznawania innego postępowania między stronami nie wpływa na bezstronność

w w/w sprawie, w tym poglądy wyrażane przez Sąd w poprzednim postępowaniu oraz fakt prowadzenia czynności międzyinstancyjnych w postaci zarządzeń

we wcześniejszym postępowaniu między tymi samymi stronami w żaden sposób nie rzutują na bezstronność sędziego, zwłaszcza, że nie wiążą go

w w/w postępowaniu. Dotyczy to również zarzutu wnioskodawczyni

co do bezstronności sędziego w zakresie wydanego postanowienia z dnia 15 maja 2015 r., które to korzystając ze swoich uprawnień C. G. zaskarżyła do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku.

W ocenie Sądu Okręgowego dotychczasowy przebieg postępowania nie ujawnił, by sędzia M. G. w jakikolwiek sposób przeciwstawiła się zasadom obiektywizmu i bezstronności w prowadzeniu sprawy o sygn. akt VIII U 311/15. Za okoliczności takie nie można uznać, jak wskazał Sąd I instancji, podejmowania przez sędziego określonych czynności procesowych przewidzianych procedurą cywilną, jak również okoliczności, że sędzia zaprezentował z racji ich podjęcia, pogląd prawny niekorzystny dla strony. Sferą zastrzeżoną dla tych zarzutów jest bowiem uprawnienie strony do zaskarżania orzeczeń sądu w trybie prawem przewidzianym, co umożliwia ich kontrolę instancyjną, opartą na analizie ewentualnych uchybień w zakresie prawa materialnego i procesowego okoliczności.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na mocy art. 48 § 1 k.p.c. i art. 49 k.p.c. stosowanych a contrario postanowił, jak w sentencji.

Zażalenie na postanowienie wywiódła C. G., wnosząc o jego zmianę i wyłączenie SSO M. G. od prowadzenia, rozpoznania i orzekania w sprawie VIII U 311/15 na podstawie art. 48 § 1 pkt 1 i 6 oraz art. 49 k.p.c.

Skarżąca podniosła, że SSO M. G. wydała już wiele orzeczeń niekorzystnych dla ubezpieczonej. Wnioskodawczyni kwestionowała również decyzje procesowe sędziego podjęte w tychże sprawach, m. in. w sprawie prowadzonej pod sygn. akt VIII U 855/14.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie C. G. jest niezasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Przypomnieć należy, iż podstawą wyłączenia sędziego w postępowaniu cywilnym może być wyłącznie przepis art. 48 lub 49 k.p.c.

Zgodnie z treścią art. 48 § 1 k.p.c. sędzia jest wyłączony z mocy samej ustawy w sprawach, w których jest stroną lub pozostaje z jedną ze stron w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy oddziałuje na jego prawa lub obowiązki, w sprawach swego małżonka, krewnych lub powinowatych w linii prostej, krewnych bocznych do czwartego stopnia i powinowatych bocznych do drugiego stopnia, w sprawach osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, w sprawach, w których był lub jest jeszcze pełnomocnikiem albo był radcą prawnym jednej ze stron, w sprawach, w których w instancji niższej brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia, jako też w sprawach o ważność aktu prawnego z jego udziałem sporządzonego lub przez niego rozpoznanego oraz w sprawach, w których występował jako prokurator, w sprawach o odszkodowanie z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem, jeżeli brał udział w wydaniu tego orzeczenia.

W niniejszej sprawie brak jest podstaw do uznania, jakoby SSO M. G. podlegała wyłączeniu z mocy samej ustawy na podstawie art. 48 § 1 pkt 1 lub 6, jak podnosi w zażaleniu skarżąca. Ubezpieczona nie wykazała, a de facto nawet nie twierdziła, aby sędzia pozostawała z nią w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy oddziałuje na jej prawa lub obowiązki (pkt 1), niniejsza sprawa nie jest też sprawą o odszkodowanie z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem (pkt 6). Nie zachodzą również pozostałe przesłanki, uzasadniające z mocy art. 48 k.p.c., wyłączenie sędziego z mocy prawa.

Stosownie natomiast do treści art. 49 k.p.c., niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 48 k.p.c., sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie.

Sąd Apelacyjny podkreśla, że norma wynikająca z art. 49 k.p.c. ma na celu wzmocnienie gwarancji obiektywności rozstrzygnięcia przez stworzenie sędziemu szerszej niż dotychczas możliwości zachowania się zgodnego z ustalonymi standardami niezawisłości i bezstronności. Przepis ten ma - w założeniu - stanowić istotny element zmierzający do wzmocnienia przekonania o bezstronności każdego z członków składu orzekającego. Podstawą żądania wyłączenia sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony - zgodnie z treścią powołanego przepisu - jest istnienie okoliczności tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość, co do bezstronności sędziego w sprawie. Ustawa nie przytacza przy tym wskazówek, co do rodzaju takich okoliczności, aczkolwiek art. 49 k.p.c. w obecnym kształcie umożliwia dość szeroką interpretację pojęcia „okoliczności uzasadniających wyłączenie sędziego”, nie ogranicza już bowiem takich okoliczności tylko do powiązań osobistych. Wątpliwość co do bezstronności sędziego może wynikać zatem zarówno z powiązań natury osobistej lub służbowej między sędzią

a jedną ze stron, jak i jakiegokolwiek powiązania sędziego z przedmiotem sprawy.

Z przepisu tego wynika jednak jasno, że okoliczność uzasadniająca wyłącznie sędziego musi dotyczyć bezpośrednio sędziego, o wyłącznie którego strona wnioskuje. Nie ulega zatem wątpliwości, że nie wystarczą jakiegokolwiek okoliczności zachodzące w odniesieniu do osoby sędziego, lecz tylko takie, które mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności.

Podkreślenia wymaga, że w aspekcie względnych podstaw wyłączenia sędziego z art. 49 k.p.c. nie są istotne subiektywne wrażenia strony o konieczności wyłączenia sędziego, lecz konkretne fakty, świadczące o różnym traktowaniu stron, nieprzychylności wobec jednej ze stron, co uzasadniać mogłoby subiektywne wątpliwość o bezstronności sędziego. Tylko takie traktowanie może u strony (a także u postronnych) wywoływać wątpliwość co do bezstronności sędziego i stać się przyczynkiem do jego wyłączenia.

Nie uzasadnia wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy reprezentowana przez niego odmienna od poglądu strony ocena prawna (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 1976 r., II CZ 8/76). Nie uzasadnia również wyłączenia samo przeświadczenie strony co do tego, że sędzia prowadzi proces wadliwie

(zob. postanowienie SN z dnia 20 lutego 1976 r., II CZ 8/76, Lex nr 7802; wyrok SN

z dnia 6 maja 2010 r., II PK 344/09, LEX nr 603421). Tożsame stanowisko wyraził Sąd Apelacyjny w Szczecinie w postanowieniu z dnia 29 sierpnia 2012 r. (III AUz 95/12, LEX nr 1216398) wyjaśniając, że instytucja wyłączenia sędziego jest przeznaczona wyłącznie do wyeliminowania od orzekania w danej sprawie osób, które z uwagi na obiektywnie istniejące okoliczności nie powinny wyrokować. Instytucja ta nie może zostać wykorzystywana, jako środek przeciwdziałania ewentualnym naruszeniom prawa materialnego lub procesowego,

albo przeciwdziałaniu przewlekłości postępowania. W tym celu ustawodawca przewidział inne środki prawne, w tym środki odwoławcze. Należy zatem wyraźnie podkreślić, iż nie stanowią podstawy do wyłączenia sędziego zarzuty, że rozpoznając sprawę naruszył on obowiązujące przepisy. Zarzuty dotyczące wydanego w sprawie orzeczenia bądź opierające się na naruszeniu przepisów procesowych w toku postępowania, jak trafnie wskazał już Sąd pierwszej instancji, i co nie budzi wątpliwości w ugruntowanym orzecznictwie sądowym, mogą być podniesione

w środkach zaskarżenia i podlegają kontroli instancyjnej, nie stanowią one natomiast uzasadnionej podstawy wniosku o wyłączenie sędziego (por. postanowienia SN:

z dnia 24 marca 1966 r., II PZ 15/66, LEX nr 5954; z dnia 21 sierpnia 1970 r., I PZ 41/70, LEX nr 6779; z dnia 8 marca 1972 r., I PZ 9/72, Lex, nr 7068; z dnia 2 maja 1974 r. I CZ 48/74, LEX nr 7479; z dnia 26 marca 1997 r., III AO 5/97, OSNP 1997, Nr 24, poz. 502).

Również zarzut dopuszczenia się przez sędziego naruszeń prawa w innym postępowaniu nie może stanowić podstawy wyłączenia, gdyż nie świadczy o braku bezstronności sędziego.

Sąd Apelacyjny zauważa, iż bezstronność jest podstawowym obowiązkiem sądu, przepis art. 49 k.p.c. ma chronić nie tylko interesy stron, ale przede wszystkim dobro wymiaru sprawiedliwości. Trzeba mieć przy tym na uwadze, iż sędzia sprawuje szczególną funkcję publiczną, stąd i jego ocena uzasadnienia (racji) wniosku

o wyłączenie sędziego nie jest bez znaczenia. Niczym nieoparte domysły, czy też przypuszczenia strony nie stanowią dostatecznej podstawy do kwestionowania prawdziwości wyjaśnień sędziego złożonych na podstawie art. 52 § 2 k.p.c. w związku z wnioskiem o jego wyłączenie. Treść oświadczenia SSO M. G. złożonego w niniejszej sprawie nie pozostawia wątpliwości, że sędzia ta może rozpoznać sprawę w sposób bezstronny i bez jakichkolwiek uprzedzeń oraz że w sprawie nie ma takich okoliczności, które mogą budzić uzasadnione wątpliwości

co do wydania przez nią orzeczenia opartego na w pełni zobiektywizowanych przesłankach. Autorytet moralny sędziego przemawia za wiarygodnością złożonego oświadczenia i jeżeli strona żądająca wyłączenia zaprzecza jego prawdziwości,

to obowiązana jest wskazać i udowodnić okoliczności, które by podważały wiarygodność oświadczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 1971 r., I CZ 212/71, OSN Izba Cywilna rok 1972, Nr 3, poz. 55).

Ze wskazanych powyżej względów brak jest w ocenie Sądu Apelacyjnego podstaw do wyłączenia SSO M. G. od rozpoznawania niniejszej sprawy. Ubezpieczona nie wykazała konkretnych faktów świadczących o różnym traktowaniu stron czy też o nieprzychylności sędziego względem wnioskodawczynie, co uzasadniać mogłoby jej subiektywne wątplenie o jej bezstronności.

Mając na względzie powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.